Аллаһның Үз мәхлукларыннан югарыда булуы

علو الله على خلقه

اللغة التترية

ALSARHAAN.COM

سؤال:
بعض الناس يقول: إن الله فوق السماوات وبعض العلماء يقول: إن الله ليس له مكان فما القول الصحيح في هذه المسألة؟

Сорау:
Кайбер кешеләр Аллаһ күкләр өстендә дип әйтәләр, ә кайберләре Аллаһның урыны юк диләр, шушы сорауда чынбарлык нидә?

الجواب: استدل أهل السنة على علو الله تعالى على خلقه علواً ذاتيًا
بالكتاب والسنة والاجماع والعقل والفطرة

Җавап: Сөннәт әһелләре Коръәнгә, Сөннәткә, галимнәрнең бердәм фикеренә, акылга һәм кешенең фитри иманына дәлилләнеп Бөек Аллаһ Үзенең заты белән барлык мәхлуклардан да өстен, югары дип әйтәләр.

فإما الكتاب فقد تنوعت دلالته على علو الله سبحانه على خلقه.
Коръәндә исә Аллаһның Үз мәхлукларыннан югары булуына күп төрле дәлилләр бар:

فتارة بذكر العلو وتارة بذكر الفوقية وتارة بذكر نزول الأشياء من وتارة بذكر صعودها إليه ، وتارة بكونه سبحانه في السماوات.

кайбер чакта Аллаһның югарыда булуы, кайвакыт – "өстә" – дип , кайбер чакта кайбер нәрсәләрнең аска төшүе, я инде Аңа нәрсәнең дә булса күтәрелүе, һәм шулай ук Аның күктә булуы искә алына.

فالعلو في مثل قوله :

سبح اسم ربك الأعلى،

Һәм Аллаһның югарыда булуына: «Иң югарыда булган Раббыңның исемен данла»,– дигән аят;

والفوقية في مثل قوله :

وهو القاهر فوق عباده.

Аллаһның барлык мәхлуклардан да өстә булуына: «Һәм Ул Аллаһ бар нәрсәне дә билэп алучы. Һәм Ул Үзенең коллары өстендә» – дигән аят;

ونزول الأشياء منه في مثل: إنا نحن نزلنا الذكر .

Һәм кайбер нәрсәләрнең аска төшерелүенә: «Хакыйкатьтә, Без искәртмә төшердек», – дигән аят;

وصعود الأشياء إليه في مثل قوله:

إليه يصعد الكلم الطيب والعمل الصالح يرفعه.

Һәм Аңа нәрсәнең дә булса күтәрелүенә: «Аңа яхшы сүзләр күтәрелә һәм Ул изге гамәлләрне югарыга күтәрә»,– дигән аят;

وكونه في السماء في مثل قوله :

أأمنتم من في السماء أن يخسف بكم الأرض.

Шулай ук Аллаһның күктә булуына – «Әллә сез күктә булган Аллаһ җирне сезне йотырга мәҗбүр итмәс дип ышанасызмы?», – дигән аятләр дәлил булып торалар.

وأما السنة فمثل: رفع يديه صلى الله عليه وسلم إلى السماء في الدعاء كما ورد في عشرات الأحاديث ،

Ә инде Пәйгамбәребезнең сөннәтендә булган дәлилләргә килгәндә – Пәйгамбәребезнең ﷺ күккә таба кулларын күтәреп дога кылуы унлаган хәдисләрдә хәбәр ителә.

ومثل ما جاء في حديث الجارية التي قال لها النبي صلى الله عليه وسلم اين الله ؟! قالت : في السماء

فقال : من أنا؟ !

قالت: أنت رسول الله.

فقال لصاحبها: اعتقها فإنها مؤمنة.

فهذه أَمةٌ غير حُرة لا تملك من أمر نفسها شيئا.

تعلم أن ربها في السماء

Яшь кол хатын турында килгән хәдистә Пәйгамбәребез ﷺ аңардан: "Аллаһ кайда?",- дип сорагач - Ул: "Күктә",- дип җавап кайтарган. Шуннан соң Пәйгамбәребез ﷺ :"Мин кем?",- дип сорагач - Ул: "Син Аллаһның илчесе",- дип җавап биргән. Шулчак Пәйгамбәребез ﷺ аның хуҗасына: "Җибәр аны, хакыйкатьтә, ул иман китерүче",- дип әмер иткән.
Шулай итеп укый да, яза да белмәгән)надан(, үз-үзенә дә хуҗа булмаган кол хатын Раббысының күктә икәнен белә.

وضُلال بني آدم ينكرون أن الله في السماء

Ә ялгышкан адашкан Адәм балалары Аллаһ күктә икәнне инкарь итеп:

ويقولون: أنه لا فوق ولا تحت ولا يمين ولا شمال.

"Аллаһ өстә дә түгел, аста да түгел, уңда да, сулда да түгел",– ә киресенчә –

بل يقولون: أنه في كل مكان.

"Ул бөтен җирдә",– дип әйтәләр.

وأما دلالة الإجماع فقد أجمع السلف على أن الله تعالى بذاته في السماء.

Шулай ук галимнәребезнең бердәм фикеренә килгәндә, сәләфләр бер тавыштан Аллаһ үз заты белән күктә дип әйттеләр.

وقد نقل أقوالهم أهل العلم كالذهبي رحمه الله في كتابه العلو للعلي الغفار.

Һәм бу галимнәрнәрнең сүзләре Имам әз-Зәхәби шикелле галимнәребезнең "Әл-гүлү лилГәлийиль-Гаффәр" дигән китабында да хәбәр ителә.

واما دلالة العقل فان العلو صفة كمال باتفاق العقلاء.

Әмма акыл дәлилләренә килгәндә, барлык акыл ияләре дә югарылыкның камиллек сыйфаты булуынраслыйлар.

واذا كان كذلك وجب أن يكون ثابتا لله.

Шулай була калса, бу сыйфат Аллаһка бәйле булырга тиеш.

لأن كل صفة كمال مطلقة فهي ثابتة تعالى.

Чөнки барлык абсолют тулы, камил булган сыйфат та Аллаһныкы булырга тиеш.

وأما دلالة الفطرة فأمر لا يمكن المنازعة فيه ولا المكابرة.

Табигый фитрага килгәндә, Аллаһның күктә икәнлегендә бернинди дә шик һәм каршылык булуы мөмкин түгел.

فكل انسان مفطور على أن الله تعالى في السماء

Һәм һәрбер кешенең фитри иманында Аллаһ күктә булуы билгеләнгән.

ولا أدل على ذلك من إنسان تصيبه المصيبة فيتوجه إلى الله تعالى لدفع فإن قلبه حينئذ ينصرف إلى السماء لا إلى أي جهة أخرى.

Шуның өчен кеше белән берәр хәл килеп чыкса, ул шушы бәладән Аллаһка мөрәҗәгать итеп йөрәге белән күккә юнәлә, башка бер якка да түгел.

بل العجيب أن الذين ينكرون علو الله على خلقه لا يرفعون أيديهم في الدعاء إلا إلى السماء.

Һәм Аллаһның югарыда булуын инкарь иткән кешеләр дә дога кылганда кулларын күккә таба күтәрүләре бик гаҗәеп күренеш.